

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Lenky Krupičkové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobců: **a) Ing. L. J.,** a **b) MOST A CESTA duchovně kulturní sdružení, z. s.**, se sídlem Horská 1733, Rožnov pod Radhoštěm, zast. Mgr. Pavlem Černým, advokátem se sídlem Údolní 567/33, Brno, proti žalovanému: **Obecní úřad Ostravice,** se sídlem Ostravice 577, zast. Mgr. et Mgr. Zbyňkem Vašinkou, advokátem se sídlem tř. T. G. Masaryka 1129, Frýdek-Místek, ve věci ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Ing. M. B.**, v řízení o kasační stížnosti žalobce b) proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 4. 2018, č. j. 22 A 186/2017 - 68,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce b) [dále jen „stěžovatel“] domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla dle § 87 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného. Zásah spatřoval stěžovatel ve vydání územního souhlasu ze dne 16. 8. 2017, č. j. Ostr 1100/2017, jímž bylo osobě zúčastněné na řízení Ing. M. B. (dále jen „osoba zúčastněná na řízení“ nebo „stavebník“), povoleno realizovat stavbu nové venkovní terasy a přípojky splaškové kanalizace včetně žumpy a přípojky dešťové kanalizace na pozemku parc. č. X v k. ú. X.

[2] Z předloženého spisového materiálu vyplývá, že žalovanému byla dne 13. 5. 2015 doručena žádost stěžovatele o přiznání práva účasti ve všech územních a stavebních řízeních na pozemku p. č. X v k. ú. X, a to s ohledem na skutečnost, že je vlastníkem sousedních nemovitostí a pozemků, a mohl by být tedy dotčen např. dopravou, hlukem,

změnou odtokových poměrů a zejména pak sníženou jakostí a nedostatkem studniční vody.

[3] Dne 15. 6. 2017 byla žalovanému doručena žádost osoby zúčastněné na řízení o územní souhlas pro umístění nových stavebních objektů na parcele č. X v k. ú. X – venkovní terasy z betonové dlažby s plochou 50 m^2, dešťové kanalizace o délce 25 m a splaškové kanalizace o délce 17 m včetně osazení nové plastové těsné žumpy s objemem 17,7 m^3.

[4] Přípisem ze dne 16. 8. 2017 sdělil žalovaný stěžovateli, že není zahrnut mezi osoby, které by byly účastníkem územního řízení ve smyslu § 85 odst. 2 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon"). Téhož dne vydal žalovaný územní souhlas pro dotčenou stavbu. V něm konstatoval, že vycházel z dokumentace záměru, kterou ověřila autorizovaná osoba, a která obsahuje rovněž souhlasná závazná stanoviska dotčených orgánů. Umístění záměru vyhovuje obecným požadavkům na využívání území stanoveným vyhláškou č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů, neboť záměr nepřesahuje na sousední pozemky, není znemožněna zástavba sousedního pozemku, žumpa včetně přípojky splaškové kanalizace je navržena ve vzdálenosti větší než 12 m od nejbližších stávajících studní, žumpa bude umístěna tak, aby bylo umožněno výhledové připojení stavby na kanalizaci ukončenou čistírnou odpadních vod a rovněž tak, aby k ní byl umožněn přístup pro vybírání jejího obsahu. Záměr vyhovuje rovněž požadavkům vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů, neboť žumpa je navržena jako vodotěsná, bez možnosti jakéhokoliv odtoku a splaškové vody ze stávající stavby občanské vybavenosti budou napojeny na žumpu, tj. na zařízení pro zneškodňování vod.

[5] Dne 3. 11. 2017 podal stěžovatel ke krajskému soudu žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vydání územního souhlasu ze dne 16. 8. 2017. Stěžovatel namítal, že je osobou, jejíž práva mohou být stavbou žumpy a kanalizace přímo dotčena ve smyslu § 96 odst. 5 stavebního zákona. Vydáním územního souhlasu místo územního rozhodnutí proto bylo zkráceno jeho právo účastnit se územního řízení a uplatnit zde své námitky. Krajský soud usnesením ze dne 30. 11. 2017, č. j. 22 A 186/2017 - 27, spojil řízení o žalobě stěžovatele s řízením o žalobě žalobce a) ke společnému projednání a rozhodnutí, a následně žaloby napadeným rozsudkem zamítl.

[6] Krajský soud uvedl, že obavy z netěsnosti žumpy či průsaků vzniklých nesprávným provedením stavby, vadou materiálu apod. představují obavy z toho, že stavba bude užívána v rozporu s územním souhlasem. Stavba byla totiž v území umístěna jako vodotěsná, bez přepadů či odtoků, tj. nemohou z ní unikat žádné vody. Nemohou být nijak ovlivněny studny žalobců, a tedy ani dotčena jejich práva. Poskytnutí ochrany vzdálenějšímu vodnímu zdroji je důsledkem toho, že u vodní nádrže Šance je zřízeno ochranné pásmo, což má za následek presumpci dotčení tohoto vodního zdroje jakýmkoliv stavebním záměrem. Obdobná ochrana vodním zdrojům žalobců nesvědčí. Z obsahu žalob přitom jasně plyne, že žalobcům bylo zřejmé, že se jedná právě o vodní nádrž Šance. Přestože územní souhlas není rozhodnutím, vyplývá ze základních zásad činnosti správních orgánů požadavek, aby byl odůvodněn. To však neznamená, že by žalovaný v odůvodnění musel vypořádávat veškeré potenciální otázky přesto, že potřeba jejich řešení nevyšla v řízení najevo. Námitka, že žalovaný se v územním souhlasu nezabýval

možností úniků a průsaků žumpy, tedy není důvodná. Práva žalobců byla zachována tím, že jim žalovaný zaslal sdělení, ve kterém se k jejich účastenství vyjádřil a odůvodnil, proč jejich práva nemohla být umístěním stavby přímo dotčena.

[7] Žalobci nijak neozřejmili, jaké požadavky na novou technickou a dopravní infrastrukturu umístění žumpy vyvolává. Žumpa má být umístěna přímo u komunikace, která se v zimním období prohrnuje. Stavebník pak má povinnost zajišťovat zneškodňování vod v bezodtoké jímce tak, aby nebyla ohrožena jakost povrchových nebo podzemních vod. Obavy žalobců tedy opět pramení z případného užívání stavby v rozporu s územním souhlasem. Závazné stanovisko vodoprávního úřadu ze dne 23. 5. 2017 bylo bez ohledu na datování jednotlivých výkresů vydáno pro tutéž stavbu, která byla umístěna územním souhlasem. Žalobní bod namítající negativní ovlivnění zdrojů pitných vod žalobců stavebníkovou *studnou* se nachází mimo předmět územního souhlasu a byl řešen v jiném řízení. Nelze jej proto řešit v řízení o umístění *bezodtoké žumpy*. Mimo předmět řízení je rovněž argument, že stavebník po vydání územního souhlasu změnil úmysl jímat splaškové vody v bezodtoké jímce. Tato věc je řešena v řízení o dodatečném povolení změny dokončené stavby. Žalobci nepředložili žalovanému ani krajskému soudu žádná tvrzení, z nichž by bylo možno usoudit, že jsou osobami, jejichž práva mohou být umístěním stavby dotčena. Na tom nemůže nic změnit postup žalovaného, který vyzval stavebníka o doplnění údaje, zda existují osoby, které by mohly být stavbou přímo dotčeny, a upozornil ho na možné vydání výzvy a vedení územního řízení. E-mailová komunikace mezi žalovaným a stavebníkem neosvědčuje poměr úřední osoby k účastníkům řízení, pro který by měla být z řízení vyloučena.

II. Obsah kasační stížnosti

[8] Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost z důvodu, který podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[9] Krajský soud posoudil nesprávně klíčovou právní otázku, zda je stěžovatel osobou, jejíž práva mohou být ve smyslu § 96 odst. 5 stavebního zákona přímo dotčena vydáním územního souhlasu. Jeho vlastnická a další práva mohou být dotčena s ohledem na reálnou možnost netěsnosti žumpy. Krajský soud vycházel pouze z ideálního stavu a vůbec nezohlednil reálnou lidskou zkušenost. Nelze vyloučit případný exces v podobě vady materiálu, vady výrobku či nesprávného provedení nebo užívání stavby. Existuje reálné riziko, že z umístěných staveb může uniknout odpadní voda do okolního prostředí. K přímému dotčení práv může dojít i záměrem, který je vyprojektován oprávněnou osobu, obsahuje všechny náležitosti a disponuje všemi kladnými závaznými stanovisky. Již samotným umístěním stavby může dojít k úniku odpadních vod. K tomu odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 19/99, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2010, č. j. 5 As 36/2009 - 123, a ze dne 14. 1. 2015, č. j. 6 As 189/2014 - 38.

[10] Stěžovatel dále poukazuje na nedostatečnou kapacitu žumpy s ohledem na dopravní obslužnost objektu v zimě. Žalovaný nezohlednil problematiku nesjízdnosti silnice. Reálně může nastat faktická nemožnost žumpu vyvézt (nepříznivé podnební podmínky, nepředvídatelné kalamity). Při vydání územního souhlasu bylo nutné zohlednit, že zneškodňování odpadních vod je zajištěno způsobem, který není možné garantovat po celý

rok. To potvrzuje i následná žádost osoby zúčastněné na řízení o dodatečné povolení změny dokončené stavby, kde uvádí, že odpadní vody bude nutné čistit v domácí ČOV a odtud odvádět do recipientu.

[11] Krajský soud řádně nevypořádal námitku vztahující se k dotčenosti studny stěžovatele jakožto vodního díla. Stěžovatel použil srovnání s vodní nádrží Šance jako důkaz *a maiori ad minus*. Potřeboval-li žalovaný závazné stanovisko vodoprávního orgánu vydané k ochraně zdroje pitné vody vzdáleného 3,5 km, neboť se *ex lege* presumovalo dotčení tohoto zdroje, měl předpokládat možné dotčení mnohem bližších zdrojů pitné vody ve vlastnictví stěžovatele.

[12] Krajský soud pochybil, když neprovedl navržené důkazy s tím, že se týkají jiného řízení. Navržené důkazy však neměly „otevírat" problematiku studny, jak dovodil krajský soud. Měly prokázat, že realizací staveb ovlivňujících hydrologické poměry v předmětné lokalitě na pozemku osoby zúčastněné na řízení mohou být dotčena práva stěžovatele k jeho zdrojům pitné vody. Z hydrologického posudku vyplývá, že vrtáním a čerpáním vody na pozemcích osoby zúčastněné na řízení došlo k negativnímu ovlivnění zdrojů pitných vod na sousedních pozemcích.

[13] Rovněž nelze souhlasit se závěry krajského soudu ve vztahu k odůvodnění územního souhlasu. V řízení vyšla najevo potřeba zabývat se možnou vadou žumpy, neboť právě na jejím základě stěžovatel presumoval svou dotčenost. Bylo povinností žalovaného se s problematikou vad a chybné instalace v odůvodnění územního souhlasu vypořádat. Jakákoliv úvaha o aplikaci § 96 odst. 5 stavebního zákona však v územním souhlasu chybí. Oba žalobci se přitom výslovně domáhali postavení účastníků řízení ve vztahu ke všem územním a stavebním řízením na pozemcích osoby zúčastněné na řízení. Územní souhlas neobsahuje žádné odůvodnění závěru, že práva žalobců nemohou být dotčena. Z e-mailové komunikace mezi vedoucí stavebního úřadu a zástupcem stavebníka je pak zřejmé, že žalovaný byl rozhodnut nepřiznat žalobcům postavení účastníků řízení, přičemž nebyl schopen tento závěr odůvodnit a o odůvodnění požádal právě stavebníka. Takový postup zakládá důvodnou pochybnost o nepodjatosti vedoucí stavebního úřadu. Územní souhlas je z výše uvedených důvodů nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

[14] Žalovaný ani osoba zúčastněná na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[16] Stěžovatel podřadil důvod kasační stížnosti pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nicméně namítl rovněž nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Jelikož tedy stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tímto důvodem. Bylo by totiž předčasné zabývat se právním

posouzením věci samé, bylo-li by současně napadené rozhodnutí krajského soudu skutečně nepřezkoumatelné.

[17] Dle stěžovatele krajský soud řádně nevypořádal námitku týkající se neposkytnutí ochrany blízkým zdrojům pitné vody (jeho studni). Krajský soud však vysvětlil, že vzdálenějšímu vodnímu zdroji (vodní nádrž Šance) byla ochrana poskytnuta v důsledku existence ochranného pásma, jehož stanovení zákon předepisuje toliko u vybraných vodních zdrojů (s určitou velikostí). Jelikož vodnímu zdroji stěžovatele obdobná ochrana ze zákona poskytnuta není, v jeho případě je rozhodující, zda je dána faktická možnost dotčení vodního zdroje stavebním záměrem. Krajský soud tedy námitku stěžovatele vypořádal v plném rozsahu. To, že stěžovatel nepovažuje vypořádání žalobní námitky za věcně správné, nelze považovat za důvod nepřezkoumatelnosti rozsudku, neboť nesprávné posouzení právní otázky je samostatným kasačním důvodem.

[18] V závěru kasační stížnosti stěžovatel namítl, že územní souhlas neobsahuje žádnou úvahu o aplikaci § 96 odst. 5 stavebního zákona, přestože se oba žalobci výslovně domáhali postavení účastníků řízení. To vede dle stěžovatele k nepřezkoumatelnosti územního souhlasu.

[19] Ve smyslu § 96 odst. 5 stavebního zákona nemůže být územní souhlas vydán, nesplňuje-li žádost nebo záměr podmínky pro jeho vydání, nebo mohou-li být přímo dotčena práva dalších osob kromě osob uvedených v odstavci 3 písm. d), ledaže by s tím tyto osoby vyslovily souhlas. Jednou z podmínek vydání územního souhlasu je tedy skutečnost, že stavební úřad neshledá přímé dotčení práv dalších osob. Z § 96 odst. 4 stavebního zákona pak vyplývá, že územní souhlas není výsledkem správního řízení, ale je vydáván na základě jiného postupu dle stavebního zákona. Dle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2012, č. j. 2 As 86/2010 - 76, územní souhlas není rozhodnutím, ale jiným úkonem dle části čtvrté zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Přestože je dle aktuální judikatury soudní ochrana práv třetích osob zaručena žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu dle § 82 s. ř. s. (a nepřezkoumatelnost územního souhlasu tedy pojmově nepřichází v úvahu), poukázal krajský soud správně na to, že územní souhlas musí být jakožto akt veřejné moci nahrazující rozhodnutí odůvodněn. Ostatně, § 15a vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu, upravuje náležitosti územního souhlasu a stanoví, že musí obsahovat mimo jiné údaje o splnění podmínek pro jeho vydání.

[20] Judikatura Nejvyššího správního soudu týkající se účastenství osob ve správních řízeních vedených podle stavebního zákona vychází z toho, že je nutné vypořádat námitky osoby tvrdící, že může být rozhodnutím na svých právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech přímo dotčena, v konečném správním rozhodnutí, pokud je tato osoba (preventivně) učiněna účastníkem řízení (srov. rozsudek ze dne 31. 10. 2008, č. j. 2 As 12/2008 - 63). Jinými slovy, meritorní rozhodnutí se musí vypořádat s námitkami možného dotčení práv dané osoby tehdy, pokud je dokazování k posouzení tvrzení potenciálního účastníka řízení prováděno v meritorním řízení. Analogická aplikace těchto východisek na postup vedoucí k vydání územního souhlasu vede nutně k závěru, že v územním souhlasu nemusí být vypořádány námitky osoby tvrdící, že může být záměrem přímo dotčena na svých právech. Povaha postupu vedoucího k vydání územního souhlasu

totiž vylučuje, aby bylo jeho součástí dokazování k posouzení tvrzení ohledně přímého dotčení práv určité osoby. Připustil-li by totiž stavební úřad preventivně, že mohou být přímo dotčena práva určité osoby a chtěl za tímto účelem vést dokazování, sám by tímto krokem popřel splnění podmínek pro vydání územního souhlasu a musel by věc řešit v územním řízení.

[21] Vypořádání námitek týkajících se přímého dotčení práv určité osoby tedy není součástí postupu vedoucího k vydání územního souhlasu, a stojí do značné míry samostatně. V případě, že určitá osoba namítá dotčení svých práv záměrem, je samozřejmě stavební úřad povinen tyto námitky posoudit a výsledek posouzení žadateli sdělit. Výsledek posouzení námitek však nemusí být součástí územního souhlasu.

[22] Povinnosti sdělit výsledek posouzení námitek stěžovateli přitom žalovaný dostál. K tomu postačovalo jeho sdělení ze dne 16. 8. 2018, ve kterém objasnil, proč v daném případě neshledal možnost přímého dotčení práv stěžovatele. Odkázal na dokumentaci k záměru a rovněž na stanoviska dotčených orgánů, přičemž mj. uvedl, že „*stavba žumpy tak, jak bude umístěna a provedena, bude splňovat technické požadavky na stavby, kterými je mj. ust. § 4 odst. 1 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů, tj. že žumpa musí být vodotěsná bez možnosti jakéhokoliv odtoku. Rovněž zbývající stavby nebudou mít dle údajů uvedených v dokumentacích žádný vliv na okolní stavby a pozemky, například dopravou, hlukem, snížením jakosti či nedostatkem studniční vody, ani nebudou mít vliv na odtokové poměry v území, neboť tyto vlivy projednávané stavby neprodukují.*“ Námitky stěžovatele vztahující se k přímému dotčení podle § 96 odst. 5 stavebního zákona žalovaný tedy vypořádal zvlášť mimo územní souhlas, přičemž tento postup neodporuje zákonu ani judikatuře. Nebylo proto nezbytné, aby žalovaný vypořádání námitek stěžovatele zopakoval rovněž v územním souhlasu.

[23] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval věcnými námitkami stěžovatele. Předmětem sporu je otázka, zda umístěním výše specifikovaných staveb na pozemku osoby zúčastněné na řízení mohla být přímo dotčena práva stěžovatele. Pokud by tomu tak bylo, nebyly by splněny podmínky pro vydání územního souhlasu a žalovaný by musel provést územní řízení.

[24] V rozsudku ze dne 19. 6. 2009, č. j. 5 As 67/2008 - 111, vymezil Nejvyšší správní soud neurčitý právní pojem „přímé dotčení“ následovně: „*Přímým dotčením lze nepochybně rozumět především dotčení stíněním, hlukem, prachem, pachem, zápachem, kouřem, vibracemi, světlem apod., tj. různé imise (§ 127 odst. 1 obč. zák.). Imisemi se obecně rozumí výkon vlastnického práva, kterým se zasahuje do cizího vlastnického nebo jiného práva nad míru přiměřenou poměrům (viz shora citované ustanovení obč. zák. podle kterého: ‚*Vlastník věci se musí zdržet všeho, čím by nad míru přiměřenou obtěžoval jiného nebo čím by vážně ohrožoval výkon jeho práv... Nesmí ... nad míru přiměřenou poměrům obtěžovat sousedy hlukem, prachem, popílkem, kouřem, plyny, parami, pachy, ... stíněním a vibracemi ... *‘). Přímým dotčením sousedních nemovitostí může být např. jejich dotčení zvýšenou intenzitou dopravy v místě stavby vzhledem k jejímu účelu.*“ Po rekodifikaci soukromého práva jsou imise upraveny v § 1013 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, jejich povaha se však nezměnila.

[25] Problematikou přímého dotčení práv se zabýval rovněž rozsudek ze dne 20. 5. 2015, č. j. 6 As 112/2014 - 39, kde Nejvyšší správní soud vyslovil následující: „*Z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že svůj závěr o neúčastenství žalobce v řízení o odstranění stavby dovodil z toho, že podle něj nebudou stavební pozemky parc. č. 501/1 a 501/2 odstraněním stavby dotčeny. Městský soud dospěl k témuž závěru, a to s ohledem na obsah ohlášení a obsah projektové dokumentace, ze kterých vyplývalo, že bourací práce budou provedeny pouze v areálu a na pozemcích ohlašovatele, sousední pozemky nemají být zasaženy ani nijak využívány, a nadto, pozemek parc. č. 501/ 1 je od pozemku dotčeného bouracími pracemi oddělen zčásti poměrně rozsáhlým pozemkem parc. č. 500, z části úzkým pozemkem parc. č. 2850; pozemek parc. č. 501/2 nemá s areálem ohlašovatele žádnou souvislost, a tato poloha obou pozemků podporuje závěr o nedotčení práv žalobce povolením odstranění stavby.*“ a dále uvedl, že: „*se ztotožňuje rovněž s úvahou městského soudu, že je nepodstatné, zda v důsledku následného postupu ohlašovatele v rozporu s podmínkami vydaného rozhodnutí o povolení odstranění stavby do práv žalobce zasaženo bylo, neboť rozhodující je stav ke dni rozhodnutí správního orgánu*.“

[26] Z citovaných rozsudků vyplývá, že za imise způsobující přímé dotčení by bezesporu bylo možné považovat i odpadní vody unikající na sousední pozemek či ovlivňující kvalitu vody na sousedním pozemku. Aby však byla dána možnost přímého dotčení, muselo by se jednat o možnost reálnou, založenou skutkovým stavem ke dni rozhodnutí, respektive ke dni vydání územního souhlasu. Např. v citovaném rozsudku č. j. 5 As 67/2008 - 111 kasační soud dospěl k závěru, že možnost přímého dotčení je dána v případě, že na pozemek žalobce dopadá zvýšení hluku, přestože tento hluk nepřekračuje hygienické normy. Rozhodující ovšem je, že zde stále ke zvýšení hluku podle relevantní stavební dokumentace fakticky dojde. Právě v tom je spatřováno přímé dotčení práv vlastníka pozemku (žalobce). *A contrario*, o přímé dotčení nepůjde v případě vlastníka pozemku, na kterém ke zvýšení hladiny hluku dle dokumentace nedojde, bez ohledu na to, že v případě vady, poruchy či chybného technologického postupu by mohlo dojít ke zvýšení hladiny hluku i na tomto pozemku. Obdobná situace byla řešena i v citovaném rozsudku č. j. 6 As 112/2014 - 39, přestože se jednalo o odstranění stavby a nikoli o její umístění. I v tomto případě soudy vycházely z relevantní stavební dokumentace (ohlášení a projektové dokumentace), ze které vyplývalo, že sousední pozemky nebudou při dodržení podmínek uvedených v této dokumentaci jakkoliv dotčeny. Výslovně pak vyjádřily, že případný exces v podobě následného porušení podmínek vydaného rozhodnutí nebyl pro posouzení přímého dotčení práv žalobce podstatný. Přestože je tedy rozhodující pouhá možnost přímého dotčení práv, musí se jednat o možnost skutečnou, vyplývající z podmínek provedení stavby uvedených v rozhodnutí (zde v územním souhlasu). Opačný výklad by vedl k tomu, že by bylo možné dovozovat existenci přímého dotčení práv na základě hypotetických až absurdních předpokladů selhání či porušení zákona.

[27] Uvedené závěry potvrzuje rovněž stěžovatelem citovaný rozsudek ze dne 18. 2. 2010, č. j. 5 As 36/2009 - 123. V tomto rozsudku byla posuzována situace týkající se rozhodnutí o povolení hornické činnosti. Majitelka pozemku namítala, že do jejích práv bude zasaženo řádným provozem, a to odstřely, provozem drtičky a těžkotonážních automobilů atd. Zásah do svých práv spatřovala v tom, že bude vystavena všem negativním jevům z činnosti v dobývacím prostoru. Namítala, že její nemovitost se nachází na stejném podloží jako lom, a činností v lomu může dojít k narušení statiky nemovitosti. Uváděla

tedy relevantní námitky vycházející z řádného provozu lomu v souladu s relevantní dokumentací, přičemž dovozovala, že právě standardní provoz může zasáhnout do jejích práv. Stěžovatel citoval z uvedeného rozsudku následující pasáž: „*K tomu, aby právnická či fyzická osoba měla postavení účastníka správního řízení, je dostačující pouhý předpoklad existence dotčení jejích práv, právem chráněných zájmů nebo povinností, které mohou být povolením dotčeny. Protože postačuje pouhá možnost dotčení práv, je nutné jako s účastníkem řízení jednat s každým, u něhož nebude možné nade vší pochybnost jednoznačně vyloučit, že jeho vlastnická nebo jiná práva nemohou být za žádných okolností povolením dotčena.*“ Citovanou pasáž je však nutno vnímat v kontextu celého rozsudku. I zde totiž byla rozhodující možnost dotčení práv v případě řádného provozu, nikoli možnost dotčení práv založená na spekulaci, že dojde k porušení rozhodnutí správního orgánu, vycházející v podstatě z fabulace protiprávního stavu.

[28] Výše popsanou optikou je pak nezbytné nahlížet i na nyní posuzovanou situaci. Ze spisového materiálu je zřejmé, že stavba žumpy a splaškové kanalizace byla navržena jako vodotěsná, bez jakéhokoliv přepadu či odtoku na povrchu, a jako taková byla ke dni vydání územního souhlasu posuzována. Je zřejmé, že z vodotěsné soustavy nemohou unikat odpadní vody, a nemůže tak dojít k namítanému znečištění vody ve studni stěžovatele. Ke dni vydání územního souhlasu tedy nebyla dána možnost přímého dotčení práv stěžovatele umístěním těchto staveb. Žalovaný i krajský soud tudíž aplikovaly § 96 odst. 5 stavebního zákona správně.

[29] Ze stejného důvodu jsou liché i obavy stěžovatele z nedostatečné kapacity žumpy s ohledem na dostupnou dopravní infrastrukturu. Rovněž tato námitka je založena toliko na obavách z následného protiprávního postupu osoby zúčastněné na řízení. Relevantní není ani odkaz stěžovatele na žádost osoby zúčastněné na řízení o dodatečné povolení změny dokončené stavby ze dne 14. 11. 2017. Jak bylo uvedeno výše, rozhodující je stav ke dni vydání územního souhlasu, který předpokládá řádnou likvidaci odpadních vod.

[30] Ze skutečnosti, že byla poskytnuta ochrana vodní nádrži Šance jakožto zdroji pitné vody, nelze automaticky dovozovat, že měla být stejná ochrana poskytnuta rovněž studni stěžovatele. Ve shodě s krajským soudem považuje Nejvyšší správní soud za zásadní, že v případě vodní nádrže Šance nebylo rozhodující, zda skutečně může dojít k dotčení tohoto vodního zdroje, ale existence ochranného pásma, na základě kterého vzniká presumpce možnosti dotčení. Možnost skutečného dotčení tohoto vodního zdroje je pak irelevantní a nemusí být zkoumána. V případě vodní nádrže Šance bude na věc vždy nahlíženo tak, jako by možnost přímého dotčení vodního zdroje existovala, a proto bude vždy vodoprávní úřad dotčeným orgánem státní správy ke všem záměrům umísťovaným v ochranném pásmu. V případě studny stěžovatele však ochranné pásmo zřízeno nebylo, a je proto na místě posuzovat reálnou možnost přímého dotčení na základě rozhodného skutkového stavu ke dni vydání územního souhlasu. Pouze v případě, že by byla dána faktická možnost dotčení studny stěžovatele záměrem, bylo by možné uvažovat o poskytnutí ochrany rovněž tomuto vodnímu zdroji. Jelikož umísťované stavby byly navrženy jako vodotěsné, je zřejmé, že nebylo na místě spatřovat možné dotčení v ovlivnění kvality vody ve studni stěžovatele, neboť uzavřený okruh žumpy a kanalizace byl od podzemních vod nepropustně oddělen.

[31] Na uvedených závěrech nemohly ničeho změnit důkazní návrhy stěžovatele, jimiž chtěl prokázat, že realizací staveb, které ovlivňující hydrologické poměry v dané lokalitě, na pozemku osoby zúčastněné na řízení mohou být dotčena vlastnická práva k jeho zdrojům pitné vody. Sám stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že hydrologický posudek se týkal vrtání a čerpání vody na pozemcích osoby zúčastněné na řízení, tedy zásahů, při kterých může docházet k průsakům vody. Studna, jako otevřená stavba, totiž přímo zasahuje do systému podzemních vod. Ovlivnění zdrojů pitných vod na sousedních pozemcích proto nelze vyloučit. Naproti tomu stavba žumpy a kanalizace představuje uzavřený okruh, přičemž účelem vodotěsnosti těchto staveb je právě to, aby hydrologické podmínky v dané lokalitě nebyly ovlivněny. V případě vodotěsného systému k žádnému napojení na podzemní vody nedochází. Důkazy, ze kterých vyplývá, že vrtání a čerpání vody na pozemku osoby zúčastněné na řízení může ovlivnit stav vody ve studni stěžovatele, tedy nejsou pro posouzení dopadů nynějších staveb relevantní. Krajský soud tedy nepochybil, když uvedené důkazy neprovedl.

[32] Důvodná není ani námitka dovozující podjatost úřední osoby žalovaného na základě e-mailové komunikace mezi ní a zástupcem stavebníka. Kasační soud se ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že se ze strany žalovaného jedná o nestandardní postup, nicméně v šetřeném případě se nejedná o pochybení takové intenzity, jež by vzbuzovalo důvodné pochybnosti o nepodjatosti žalovaného a vedlo bez dalšího ke zrušení územního souhlasu. Sporná věta: „*Rovněž bych potřebovala uvést, že stavba žumpy neovlivní žádné okolní pozemky (samozřejmě odborněji), a to z důvodu* ‚důkazů' *pro zamítnutí žádosti o přiznání účastenství.*“, svědčí spíše o jisté formulační nešikovnosti úřední osoby, nikoliv o úmyslném vylučování stěžovatele z územního řízení. Pokud by byla věta formulována tak, že by byly dožádány pouze důkazy pro posouzení možnosti přímého dotčení, nebyl by vůbec dán prostor pro domýšlení jakékoliv podjatosti. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že výzva žalovaného směrem ke stavebníkovi k doplnění žádosti o údaje rozhodné pro posouzení možného přímého dotčení dalších osob sama o sobě nepředstavuje postup, který by měl mít za následek nezákonnost napadeného územního souhlasu. Krajský soud tak námitku stěžovatele vyhodnotil správně.

IV. Závěr a náklady řízení

[33] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal námitky stěžovatele důvodnými a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[34] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterých nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

[35] Výrok o náhradě nákladů řízení v případě osoby zúčastněné na řízení se opírá o § 60 odst. 5, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním

povinnosti, kterou jí soud uložil. Protože soud v dané věci osobě zúčastněné na řízení žádné povinnosti neuložil, rozhodl tak, že tato osoba nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu